

Sygn. akt V CZ 91/11

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Marta Romańska

SSA Roman Dziczek

w sprawie z powództwa K. L. i W. L.

przeciwko Akademii /.../

z udziałem interwenienta ubocznego Skarbu Państwa - Ministra Nauki i Szkolnictwa
Wyższego

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 grudnia 2011 r.,

zażalenia powoda W. L. na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 31 marca 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 31 marca 2011 r. odrzucił, jako niedopuszczalną, skargę kasacyjną powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 13 października 2010 r. w sprawie o zapłatę. Podkreślił, że postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 7 marca 2011 r. został oddalony wniosek powoda zawarty w skardze kasacyjnej o zwolnienie go od kosztów sądowych, mianowicie opłaty od skargi kasacyjnej w kwocie 100 000 zł. O takiej odmowie przesądziła okoliczność, że powód bez uzasadnionych przyczyn odmówił przyjęcia świadczenia w kwocie 1 916 790 złotych, która niewątpliwie pozwoliłaby mu na pokrycie wymaganej opłaty od skargi kasacyjnej. Odpis postanowienia oddalającego wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych został mu doręczony dnia 14 marca 2011 r. i od tej daty biegł tygodniowy termin do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej. Powód tej opłaty nie uiścił.

Powód w zażaleniu na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 31 marca 2011 r. zarzucił naruszenie art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.; dalej „u.k.s.c.”) i art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. Podkreślił, że wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 7 marca 2011 r., które zostało odrzucone przez Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 29 marca 2011 r. Pismem z dnia 12 kwietnia 2011 r. powód wniósł zażalenie na to ostateczne postanowienie. Dlatego, zdaniem powoda, postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 31 marca 2011 r. jest przedwczesne. Stanowi to, jego zdaniem, naruszenie art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 78 w związku z art. 174 ust. 1 Konstytucji (wyrok TK z dnia 27 marca 2007 r., SK 3/05).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Powołanie tego przepisu jako podstawy zaskarżenia postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 31 marca 2011 r. polega na oczywistym nieporozumieniu, dotyczy on bowiem kosztów procesu, a nie kosztów sądowych, w tym zwolnienia od takich kosztów. Postanowienie zaś Sądu Apelacyjnego z dnia 7 marca 2011 r. oddalające wniosek powoda o zwolnienie go od kosztów sądowych, mianowicie opłaty od skargi

kasacyjnej, nie podlega zaskarżeniu, tym bardziej więc nie podlega zaskarżeniu postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 29 marca 2011 r. odrzucające zażalenie na postanowienie z dnia 7 marca 2011 r. W konsekwencji zarzut naruszenia art. 78 w związku z art. 174 ust. 1 Konstytucji jest mocno przesadzony, zwłaszcza, że powołany w zażaleniu wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 marca 2007 r., SK 3/05 (OTK 2007, nr 3A, poz. 32) dotyczy kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd drugiej instancji.

Należy jednak podkreślić, że postanowienie sądu oddalające wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych może podlegać kontroli przez Sąd Najwyższy w ramach rozpoznawania zażalenia na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną przy uwzględnieniu treści art. 380 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2009 r., III CZ 9/09, niepubl.). W ramach takiej kontroli Sąd Najwyższy jest władny w szczególności ocenić, czy są spełnione przesłanki zwolnienia od kosztów sądowych określone w art. 102 ust. 1 u.k.s.c., zgodnie z którym zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Ocena Sądu Apelacyjnego, że powód nie wykazał istnienia podstaw do zwolnienia go od kosztów sądowych, była w niniejszej sprawie usprawiedliwiona. Wobec braku uiszczenia przez powoda opłaty od skargi kasacyjnej uzasadnione było zatem odrzucenie skargi kasacyjnej. Z tych względów zażalenie było pozbawione uzasadnionych podstaw i podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ i 394¹ § 3 k.p.c.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. k.p.c.).